

Lovforslag nr. L 106. Fremsat den 12. december 1984 af indenrigsministeren

Forslag

til

Lov om ændring af lov om det civile beredskab

(Det civile beredskab i kommuner og amtskommuner)

§ 1

I lov nr. 342 af 23. december 1959 om det civile beredskab, som ændret ved lov nr. 76 af 10. marts 1966, foretages følgende ændringer:

1. Efter § 1 indsættes:

»§ 1 a. Reglerne i denne lov om kommuner gælder tillige for amtskommuner og Hovedstadsrådet.«

2. § 2, stk. 2, affattes således:

»Stk. 2. Det påhviler indenrigsministeren at koordinere planlægningsarbejdet inden for det civile beredskab og de dermed følgende foranstaltninger og at gennemføre den del af arbejdet, der ikke varetages af andre myndigheder.«

3. I § 2, stk. 3, 2. pkt., ændres »statsministeren« til: »indenrigsministeren«.

4. § 3 ophæves og i stedet indsættes:

»§ 3. Kommunerne skal udarbejde en plan for deres civile beredskab og yde bistand ved gennemførelsen af foranstaltninger i medfør af denne lov.

Stk. 2. Det påhviler indenrigsministeren at fastsætte almindelige regler for planlægningen af det kommunale civile beredskab efter stk. 1.

Stk. 3. Det påhviler de enkelte ministre hver inden for deres forretningsområde at fastsætte regler for planlægningen af det kommunale civile beredskab efter stk. 1.«

5. Efter § 3 indsættes:

»§ 3 a. Indenrigsministeren kan fastsætte regler om kommunernes styrelse under krig eller truende udsigt til krig.

§ 3 b. Offentligt ansatte og ansatte i koncessionerede selskaber skal udføre de civile beredskabsopgaver, som pålægges vedkommende.

Stk. 2. Andre offentlige myndigheder end nævnt i § 3, stk. 1, og koncessionerede selskaber skal yde bistand ved planlægningen eller gennemførelsen af civile beredskabsopgaver.«

6. § 7 affattes således:

»§ 7. Vedkommende minister kan pålægge enhver pligt til at meddele oplysninger, der er nødvendige for beredskabsplanlægningen.«

7. § 8 affattes således:

»§ 8. Den, der undlader at efterkomme pålæg efter § 5, stk. 1, straffes med bøde.

Stk. 2. Den, der undlader at meddele oplysninger, som afkræves efter § 7, eller meddeler urigtige eller vildledende oplysninger i forbindelse hermed, straffes med bøde, medmindre højere straf er forskyldt efter den øvrige lovgivning.

Stk. 3. Er forholdet begået under krig eller truende udsigt til krig, kan straffen for forsætlige overtrædelser af stk. 1 og 2 stige til hæfte eller fængsel i indtil 2 år.

Stk. 4. Er forholdet begået af et aktieselskab, anpartsselskab, andelsselskab eller lignende, kan der pålægges selskabet som sådant bødeansvar. Er overtrædelsen begået af en kommune eller et kommunalt fællesskab, der er omfattet af § 60 i lov om kommunernes styrelse, kan der pålægges kommunen eller det kommunale fællesskab som sådan bødeansvar.

Stk. 5. Sagerne behandles som politisager. Retsmidlerne i retsplejelovens kapitler 72 og 73 kan anvendes i samme omfang som i statsadvokatsager.

Stk. 6. Efterkommes pålæg efter § 5, stk. 1, under krig eller truende udsigt til krig ikke rettidigt, kan vedkommende forvaltningsmyndighed lade foranstaltningen udføre for den pågældendes regning.

Stk. 7. Politiet yder vedkommende forvaltningsmyndighed bistand ved udøvelsen af beføjelsen i henhold til stk. 6 efter regler, der fastsættes efter forhandling mellem indenrigsministeren og justitsministeren.«

§ 2

Loven træder i kraft den 1. juli 1985.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Lovforslagets formål.

Lovforslaget tilsigter en ændring af den gældende lov om det civile beredskab på to punkter:

- der foreslås hjemlet en pligt for kommuner og amtskommuner til at planlægge deres civile beredskab samt for de berørte ministre til at udarbejde regler for denne planlægning, og
- der foreslås givet indenrigsministeren bemyndigelse til i en bekendtgørelse at fastsætte regler om kommunernes og amtskommunernes styrelse under krig eller truende udsigt hertil.

Lovforslaget tilstræber dermed at tilpasse lov om det civile beredskab til de ændringer i den offentlige forvaltning og de offentlige planlægningssystemer, som har fundet sted siden begyndelsen af 1970'erne.

Herudover tilsigter lovforslaget en ajourføring af § 2 (koordineringsbeføjelsen), § 7 (oplysningspligten) og § 8 (straffebestemmelserne).

2. Baggrunden for lovforslaget.

Lov om det civile beredskab indeholder ingen regler, der pålægger kommuner og amtskommuner en almindelig pligt til at planlægge et civilt beredskab med henblik på krigssituationer eller truende udsigt hertil.

Loven pålægger (i § 3) de kommunale råd at »yde bistand ved planlægningen eller gennemførelsen« af de beredskabsforanstaltninger, der kan blive tale om efter loven. Den forpligter ligeledes »personer, der som tjenestemænd eller på anden måde er beskæftiget i . . . kommunernes tjeneste. . . til at udføre de opgaver, som måtte blive dem pålagt med henblik på styrkelse af landets beredskab.« Loven efterlader således ingen tvivl om, at de kommunale råd og kommunalt ansat personale er forpligtet til at medvirke i planlægningen og udførelsen af landets civile beredskab i krise- og krigssituationer.

Loven og den administrative praksis, der udviklede sig efter lovens vedtagelse, har imidlertid ikke præciseret, hvilke områder af den kommunale og

amtskommunale forvaltning forpligtelserne vedrører, endsige hvilke opgaver de kommunale råd og ansatte skal varetage på disse områder.

Hertil kommer, at de ændringer i kommunestyret og dets arbejdsvilkår, som fandt sted i 1970'erne, uundgåeligt må rejse det spørgsmål, om den rolle i landets civile beredskab, som i 1959 var tiltænkt kommunerne efter loven om det civile beredskab, er realistisk i dag. Loven pålægger – som anført – kommunerne at »bidrage til« planlægning og udførelse af det civile beredskab og de kommunalt ansatte at »udføre« visse opgaver i så henseende. Selv om disse formuleringer ikke udelukker, at der med det kommunestyre, der er resultatet af 1970'ernes reformer, pålægges kommunerne og deres personale forpligtelser på området, afgiver de ikke en ønskelig klar hjemmel for sådanne forpligtelser eller for en systematisk forpligtelse for de kommunale råd til at planlægge beredskabet i fremtid.

Loven om det civile beredskab måtte nødvendigvis gå ud fra samfundet, som det så ud, da loven blev vedtaget i 1959. Dvs., at loven forudsætter en organisation af den offentlige forvaltning, hvor planlægningen i højere grad var statslig – med kommunerne som informerende og udførende led i planlægningen – men uden nævneværdig selvstændig indflydelse på den. Med kommunalreformen og ændringerne i byrde- og opgavefordelingen mellem stat, kommuner og amtskommuner er denne forudsætning i tiltagende grad kommet ud af harmoni med den organisation af den offentlige forvaltning, der gælder i fremtid, og i det hele med de ændringer i kommunestyret, der er gennemført.

Denne problemstilling må påkalde sig særlig opmærksomhed, fordi det civile beredskab er baseret på den grundlæggende tanke, at de myndigheder, der skal udføre beredskabsopgaver i en krise- og krigssituation, såvidt muligt også bør være dem, der varetager opgaverne i fremtid. Med denne arbejdsfordeling opnås der størst mulig sikkerhed for, at der i krise- og krigssituationer findes en organisation, der længst muligt bevarer overblik-

ket, er i stand til at modvirke tendenser til kaos og i øvrigt til at improvisere efter omstændighedernes krav. Jo flere samfundsopgaver, der er lagt ud til kommuner og amtskommuner, og jo større ansvar, der er tillagt kommuner og amtskommuner for planlægningen af disse opgaver, jo mere må det trække i retning af, at de kommunale råd må indtrædes i planlægningen af det civile beredskab på en måde, der svarer til deres funktioner i fredstid.

Lov om det civile beredskab (lov nr. 342 af 23. december 1959 som ændret ved lov nr. 76 af 10. marts 1966) indeholder heller ingen regler om kommunernes og amtskommunernes styrelse under krig eller truende udsigt hertil. Sådanne regler findes heller ikke i de almindelige love om kommunernes styrelse. I § 31, stk. 1, i lov om kommunernes styrelse (lovbekendtgørelse nr. 313 af 20. juni 1984) findes en regel om, at formanden på kommunalbestyrelsens vegne kan afgøre sager, »som ikke tåler opsættelse eller ikke giver anledning til tvivl«. Denne regel er imidlertid klart utilstrækkelig i beredskabssituationer.

3. Lovforslagets hovedindhold.

Disse forhold var baggrunden for, at den daværende indenrigsminister i 1980 iværksatte et udvalgsarbejde, der afsluttedes i sommeren 1984 med afgivelsen af rapporten »Det civile beredskab i kommuner og amtskommuner«.

Der foreslås heri dels indført en generel forpligtelse for kommuner og amtskommuner til at planlægge et civilt beredskab i fredstid, dels lovhjemlet en bemyndigelse for indenrigsministeren til i en bekendtgørelse at udsende regler om kommunernes og amtskommunernes styrelse under krig eller truende udsigt hertil.

Regeringen har kunnet tilslutte sig rapportens grundtanker, og det foreliggende lovforslag hviler i meget høj grad på disse.

Regeringen har specielt hæftet sig ved, at det har været udvalget magtpåliggende at undgå, at der opbygges nye planlægningssystemer for kommuner og amtskommuner. Civil beredskabsplanlægning består i meget høj grad i at indføre beredskabssynspunkter i den almindelige planlægning i fredstid for at gøre den egnet til at sikre landets videreførelse under krise- og krigsforhold samt skabe et nødvendigt grundlag for at kunne improvisere hensigtsmæssigt under disse forhold. På denne baggrund ville det være uheldigt at opbygge nye systemer. Opgaven består derfor i højere grad i at gøre de eksisterende planlægningssystemer

egnede til denne funktion, herunder at koordinere dem med civilforsvarsplanlægningen.

Regeringen kan derfor også tiltræde det synspunkt, at den planlægningshjemmel, som nu foreslås indføjet i lov om det civile beredskab, bør suppleres med specielle beredskabsbestemmelser i de enkelte relevante love, efterhånden som disse tages op til revision.

Regeringen har endelig kunnet tilslutte sig rapportens forslag om, at der i et udvalg skabes klarhed over den gældende civilregionsstruktur og dennes sammenkobling med civilforsvarsregionerne og med det foreslåede kommunale/amtskommunale civile beredskab.

Indenrigsministeren vil derfor nu nedsætte et udvalg, der skal overveje og stille forslag om strukturen for det civile beredskab på regions- og landsdelsniveau.

Udvalget skal herved tage hensyn til:

- princippet om, at opgaverne i krigstid bør varetages af de organer, der har opgaverne i fredstid.
- behovet for samarbejde mellem enhederne i totalforsvaret.
- den forskydning af opgaver og kompetence, der er sket til kommunerne og amtskommunerne ved kommunalreformen m.v., herunder statsamtmandens ændrede placering i det offentlige system.

Udvalget skal særskilt overveje strukturen i de områder af landet, der i særlig grad er udsat for afskæringer, samt strukturen i hovedstadsområdet i lyset af, at der er tale om et sammenhængende byområde, der kompetencemæssigt er opdelt på flere enheder.

Udvalget skal endelig særskilt overveje forholdet mellem strukturen i det civile beredskab og civilforsvaret.

4. Lovforslagets økonomiske og administrative konsekvenser.

Med den udformning planlægningssystemet foreslås givet, jfr. nedenfor i bemærkningerne til de enkelte lovbestemmelser, vil der på kort sigt ikke være tale om nogen merbelastning af betydning for kommuner og amtskommuner. På længere sigt vil iværksættelsen af konkrete beredskabsforanstaltninger kunne give anledning til merudgifter; men det er ikke i dag muligt at gøre disses størrelse op. For staten kan planlægningen på længere sigt gøre det nødvendigt, at der sker en vis opprioritering af opgaven i enkelte ministerier. I hvilket

omfang dette vil nødvendiggøre øgede ressourcer, unddrager sig vurdering i dag.

5. Udtalelser over lovforslaget.

Lovforslaget har været forelagt for en række ministerier, Kommunernes Landsforening, Amtsrådsforeningen i Danmark, Hovedstadsrådet, Københavns og Frederiksberg kommuner samt civilforsvarsstyrelsen, Civilforsvarskommissionen i Storkøbenhavn og civilregionerne.

Principperne i lovforslaget har kunnet tiltrædes af de hørte ministerier og organisationer m.v.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 2 og 3

Beføjelsen til at koordinere det forberedende arbejde i fredstid henlagdes i 1962 til indenrigsministeren. § 2, stk. 2 og 3, er derfor ajourført i overensstemmelse hermed.

Til nr. 4

Ved bestemmelsen foreslås indført:

- en pligt for kommuner og amtskommuner til at udarbejde en plan for deres civile beredskab,
- en pligt for indenrigsministeren til at fastsætte almindelige regler herom, og
- en pligt for de enkelte ministre til inden for deres forretningsområde at fastsætte regler for planlægningen af det kommunale og amtskommunale civile beredskab.

Den nævnte rapport »Det civile beredskab i kommuner og amtskommuner« indeholder i kapitel 3 en række principielle synspunkter om, hvordan det foreslåede planlægningssystem skal opbygges. Det skal fremhæves, at rapporten bl.a. er resultatet af indgående drøftelser med kommunale praktikere i 7 kommuner og 2 amtskommuner. Uden at de pågældende embedsmænd tegner andet og mere end den ekspertise, de har repræsenteret under drøftelserne, kan der dog siges at være betydelig praktisk basis for rapportens anbefalinger.

Rapporten foreslår for det første, at planlægningen inddeles i faser. I en første fase skal beredskabsorganisationen og dennes aktivering bringes på plads. Dette bør ske inden for en relativ kort tidsfrist. Rapporten foreslår 1 år. Beredskabsorganisationen vil bestå af borgmester, evt. økonomiudvalg - jfr. nedenfor - samt en række forvaltningschefer. Alarmeringssystemet bør i muligt omfang følge civilforsvarets og forsvarrets. Det er bl.a. denne del af planlægningen, der sigtes til med

udtrykket »almindelige regler« i forslaget til ny § 3, stk. 2.

Etableringen af beredskabsorganisationen og reglerne for dennes aktivering bør i øvrigt sammenkobles med civilforsvarets beredskabsplanlægning efter § 17 i civilforsvarsloven. Denne sammenkobling er ikke mulig i amtskommunerne, fordi amtskommunerne ikke har civilforsvar, og civilforsvarslovens § 17 således kun omfatter kommunerne. Amtskommunerne er imidlertid fortrolige med beredskabsplanlægning i medfør af reglerne om planlægning af sygehusberedskabet efter sygehuslovens § 16 a.

Først i en følgende fase af planlægningen - og med en længere tidshorison - foreslås planlægningen af de enkelte beredskabsforanstaltninger iværksat. Herom henvises i det hele til rapportens kapitel 3, side 29-34. Det skal her fremhæves, at de enkelte foranstaltninger forudsættes indarbejdet i de i øvrigt i fredstid gældende planlægningssystemer, og at denne planlægning forudsættes koordineret med civilforsvarsplanlægningen (beredskabsplaner). Det skal tillige fremhæves, at planlægningen forudsættes at koncentrere sig om de i beredskabsmæssig henseende væsentligste sider af kommunernes og amtskommunernes aktiviteter. Hovedvægten må lægges på områder inden for bl.a. social- og sundhedsvæsen, sygehusvæsen, vandforsyning og vejevæsen.

Fastlæggelsen af indholdet af reglerne må i øvrigt afhænge af et samarbejde mellem de enkelte ministerier, de kommunale organisationer, Hovedstadsrådet, Københavns og Frederiksberg kommuner samt personalets organisationer. Under udvalgsarbejdet er der produceret et omfattende bilagsmateriale, som vil kunne indgå i dette arbejde.

Til nr. 5

§ 3 a. bemyndiger indenrigsministeren til at fastsætte regler om kommunernes styrelse under krig eller truende udsigt til krig.

Behovet for at fastsætte »nødstyrelsesregler« for kommuner og amtskommuner er i meget høj grad en følge af, at de kommunale opgaver typisk varetages ved møder i kollegiale organer. Disse vil meget let være afskåret fra at træde sammen i en beredskabssituation.

Der findes - som tidligere nævnt - ikke i de kommunale styrelseslove klart tilstrækkelige regler, der giver borgmesteren hjemmel til at handle på kommunalbestyrelsens vegne i en beredskabssituation. Særlige regler er derfor nødvendige for, at der i en beredskabssituation kan findes en organi-

sation, der er i stand til at lede kommunen med det nødvendige overblik.

Den nævnte rapport indeholder 2 alternative udkast til bekendtgørelse om de påtænkte nødstyrelsesregler.

Hovedproblemet i udformningen af reglerne har dels været at tage stilling til, hvem der skal varetage styret i en krise- eller krigssituation, dels at præcisere, hvorledes nødstyrelsesreglerne skal kunne udløses.

Nødstyret foreslås i rapporten som udgangspunkt lagt til borgmester og økonomiudvalg – i magistratskommunerne, magistrat og borgmester (overborgmester). Baggrunden herfor er, at det findes ønskeligt at finde et kompromis mellem forskellige hensyn. Det må således være vigtigt længst muligt at opretholde et styre baseret på demokratisk valg – på den anden side må det realistisk ses i øjnene, at det kan være udelukket at sammenkalde selv en mindre valgt repræsentation for lokalbefolkningen. I denne situation må der derfor være adgang til, at borgmesteren (overborgmesteren) alene varetager styret.

I et alternativt udkast til nødstyrelsesregler er nødstyret alene lagt til borgmesteren (overborgme-

steren).

§ 3 b. svarer for stk. 1's vedkommende med redaktionelle ændringer til den gældende lovs § 3, stk. 2, og til § 13 i lov nr. 253 af 27. maj 1981 om civilforsvaret. Bestemmelsen tilsigter at pålægge den ansatte sådanne civile beredskabsopgaver, som naturligt henhører under eller står i forbindelse med den tjenestegren, som vedkommende tilhører.

I stk. 2 opretholdes den bestående forpligtelse for andre offentlige myndigheder og koncessionerede selskaber til at yde bistand ved planlægningen og udførelsen af civile beredskabsopgaver, jfr. gældende lovs § 3, stk. 1.

Til nr. 6

Bestemmelsen er ajourført, jfr. bemærkninger til den gældende lov, hvorefter der kan indhentes oplysninger fra »offentlige og private virksomheder og institutioner«. Det vil sige, at bestemmelsen tager sigte på såvel fysiske som juridiske personer.

Til nr. 7

Straffebestemmelserne er ajourført i overensstemmelse med gældende retsplejeprincipper.

Lov nr. 342 af 23. december 1959

Lov om det civile beredskab

VI FREDERIK DEN NIENDE, af Guds Nåde Konge til Danmark, de Venders og Goters, Hertug til Slesvig, Holsten, Stormarn, Ditmarsken, Lauenborg og Oldenburg, gør vitterligt:

Folketinget har vedtaget og Vi ved Vort samtykke stadfæstet følgende lov:

§ 1. Det i medfør af denne lov gennemførte planlægningsarbejde og de i medfør af loven truffene foranstaltninger skal have til formål at fremme landets samlede forsvar, herunder at sikre opretholdelse i krigstid af regeringens funktioner og af den statslige og kommunale forvaltning, opretholdelse af ro og orden, styrkelse og udnyttelse af landets produktionsevne og transport- og kommunikationsapparat samt sikring og fordeling af forsyninger af enhver art.

§ 2. Det påhviler de enkelte ministre, hver inden for sit administrationsområde, at gennemføre det planlægningsarbejde og træffe de foranstaltninger, som til enhver tid måtte være påkrævet med henblik på tilrettelæggelsen af landets civile beredskab.

Stk. 2. Til koordinering af planlægningsarbejdet inden for det civile beredskab og af de dermed følgende foranstaltninger og til gennemførelse af den del af arbejdet, der ikke varetages af andre styrelser, oprettes et sekretariat, der står direkte under statsministeren.

Stk. 3. Der nedsættes ved begyndelsen af hvert folketingsår og efter afholdelse af folketingsvalg et udvalg på 11 medlemmer, valgt af folketingsrådet blandt dets medlemmer. Det påhviler statsministeren over for udvalget at redegøre for mere betydende foranstaltninger, som gennemføres i medfør af lovens bestemmelser, ligesom der til udvalget skal afgives en årlig beretning om det inden

for det samlede civile beredskab udførte arbejde.

§ 3. Kommunale råd og andre offentlige myndigheder samt koncessionerede virksomheder er pligtige at yde bistand ved planlægningen eller gennemførelsen af foranstaltninger i henhold til nærværende lov.

Stk. 2. Personer, der som tjenestemænd eller på anden måde er beskæftiget i statens eller kommunernes tjeneste eller i koncessionerede virksomheder, er pligtige at udføre de opgaver, som måtte blive dem pålagt med henblik på styrkelse af landets beredskab.

§ 4. I den udstrækning, det er nødvendigt til gennemførelse af foranstaltninger i henhold til nærværende lov, er borgerne pligtige til i fredstid mod fuld erstatning at stille deres faste ejendom til rådighed for samfundet.

Stk. 2. Medmindre andet er fastsat ved kgl. anordning, foretages ansættelse af erstatning m.v. i overensstemmelse med de i § 34 i lov nr. 152 af 1. april 1949 om civilforsvaret indeholdte regler.

§ 5. Vedkommende minister kan pålægge offentlige og private virksomheder og institutioner at træffe de med henblik på sikring, flytning eller spredning af varebeholdninger og produktions- og transportmidler fornødne foranstaltninger samt pålægge virksomheder at have nærmere fastsatte minimumsbeholdninger af varer og produktionsmidler, som

anvendes, fremstilles eller omsættes i deres normale virksomhed.

Stk. 2. Forinden påbud gives i henhold til stk. 1, skal der optages forhandling med de pågældende virksomheder eller med disses organisationer om påbuddets omfang og de nærmere regler for dets gennemførelse, herunder om spørgsmålet om ydelse af erstatning af statskassen, jfr. stk. 3.

Stk. 3. Dersom de i stk. 1 omhandlede påbud medfører økonomiske tab, er staten erstatningspligtig i overensstemmelse med almindelige retsgrundsætninger. Erstatning kan ikke kræves, såfremt de med påbuddets gennemførelse forbundne omkostninger kan dækkes ved indkalkulering i vedkommende vares pris, uden at de pågældende virksomheder derved bringes i en ugunstigere stilling end andre i samme branche eller virksomhedsgren.

Stk. 4. Erstatning ansættes i mangel af mindelig overenskomst i overensstemmelse med nærmere regler, der fastsættes ved kgl. anordning.

§ 6. Vedkommende minister træffer bestemmelse om, i hvilket omfang de beføjelser, der kan udøves af centrale forvaltningsmyndigheder, under krig eller truende udsigt til krig skal kunne udøves af dertil udpegede forvaltningsorganer.

§ 7. Vedkommende minister vil kunne pålægge borgerne pligt til at meddele de forberedelsesplanlægningen fornødne oplysninger.

§ 8. Undladelse af at efterkomme de i medfør af § 5, stk. 1, og § 7 meddelte pålæg straffes med bøde, hæfte eller fængsel indtil 2 år. Strafansvaret påhviler den, der i overensstemmelse med lovgivningens almindelige regler er ansvarlig for overtrædelsen. Er forholdet begået til fordel for et aktieselskab, andelsselskab eller lignende, kan bødeansvar tillige eller i stedet pålægges (virksomheden som sådan.

Stk. 2. Sagerne behandles som politisager. De i lov om rettens pleje kap. 68, 69, 71 og 72 omhandlede retsmidler kan anvendes i samme omfang som i sager, der forfølges af statsadvokaten. Er der spørgsmål om idømmelse af fængselsstraf, skal der på tiltaltes begæring beskikkes ham en forsvarer.

Stk. 3. Opfyldelsen af de pligter, der i medfør af nærværende lov pålægges en privat person eller virksomhed, kan af vedkommende forvaltningsmyndighed fremtvinges ved pålæg af en daglig eller ugentlig bøde.

Stk. 4. Undlader en privat person eller virksomhed rettidigt at efterkomme et i medfør af § 5, stk. 1, meddelt pålæg, kan vedkommende forvaltningsmyndighed lade foranstaltningen udføre for den pågældendes regning.

§ 9. Ved kgl. anordning kan nærværende lov sættes i kraft for Færøerne og Grønland med de lempelser, som de stedlige forhold måtte gøre nødvendige.

Givet i Jagtthuset, Trend skov, den 23. december 1959

Under Vor Kongelige Hånd og Segl

FREDERIK R.

/ H. C. HANSEN

Lov nr. 76 af 10. marts 1966

Lov om ændring i lov om det civile beredskab

VI FREDERIK DEN NIENDE, af Guds Nåde Konge til Danmark, de Venders og Goters, Hertug til Slesvig, Holsten, Stormarn, Ditmarsken, Lauenborg og Oldenburg, gør vitterligt:

Folketinget har vedtaget og Vi ved Vort samtykke stadfæstet følgende lov:

§ 4 i lov nr. 342 af 23. december 1959 om det civile beredskab affattes således:

»§ 4. Til gennemførelse af foranstaltninger efter lovens §§ 2 og 5 kan vedkommende minister, når almenvellet kræver det, iværksætte eller, for så vidt angår ikke-statslige

foranstaltninger, tillade, at der iværksættes ekspropriation vedrørende fast ejendom.

Stk. 2. Ekspropriation i henhold til stk. 1 finder sted efter reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom.«

Givet på Amalienborg, den 10. marts 1966

Under Vor Kongelige Hånd og Segl

FREDERIK R.

/ HANS HÆKKERUP